

HNĚDÍ SKOKANI ČR

Rana temporaria
skokan hnědý

První zásadou při určování našich hnědých skokanů je zapomenout na natahování a ohýbání zadní končetiny směrem k čenichu. Je to způsob určování z minulého tisíciletí, protizákonné jednání (nutná je výjimka) a nejlepší cesta jak dojít k chybné determinaci. **Délka zadní končetiny je u jednotlivých druhů značně variabilní.**

R. temporaria má zakulacený čenich a ve hřbetním zbarvení jsou obvykle nápadné tmavé skvrny.

Břišní strana je obvykle nápadně skvrnitá po celé ploše. Samci v období rozmnožování a těsně před zimováním mají modravé hrdlo.

Rana arvalis
skokan ostronosý

R. arvalis se v některých oblastech vyskytuje i v pruhované formě. Skvrny na bocích jsou nápadnější u samic.

Břišní strana není skvrnitá po celé ploše. Obvykle jsou skvrny na hrdle, hrudi a případně po stranách břicha.

Rana dalmatina
skokan štíhlý

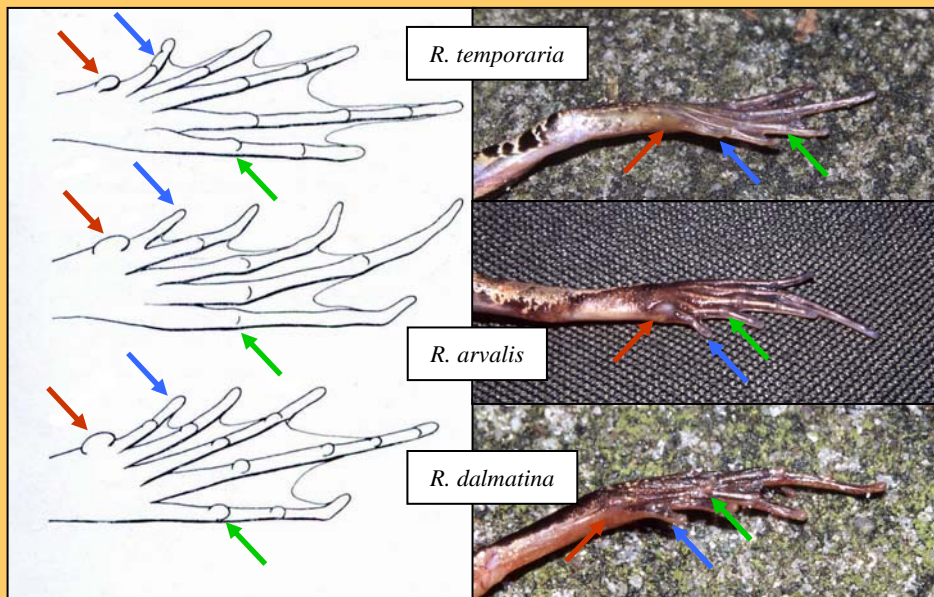
Správné určení dosáhneme při kombinaci ostatních znaků. Spoléhat pouze na jeden znak je nejisté. Přestože některé znaky jsou pro jednotlivé druhy typické, neplatí výlučně. Např. v období rozmnožování může být matoucí modravý odlesk hrdla a boků samců *R. temporaria* od hladiny, připomínají nevybarvené *R. arvalis*. Hlasové projevy jsou však nezaměnitelné.

R. dalmatina nemá obvykle nápadné skvrny na bocích. Na souši může mít oranžový či růžový nádech.

Břišní strana je nápadně světlá (bělavá), bez tmavých skvrn. Občas je na hrdle nebo i hrudi červenavé či červenohnědé mramorování.

Vnitřní patní (metatarzální) hrbol (červené šipky) je u *R. temporaria* nízký, u zbývajících dvou druhů je vyšší, u *R. arvalis* obvykle více symetrický.

Palec (modré šipky) v porovnání s délkou základny vnitřního patního hrbolu je kratší u *R. arvalis* než u zbývajících dvou druhů. Délka palce u *R. arvalis* představuje méně než dvojnásobek délky vnitřního patního hrbolu.

Subartikulární hrbolky (na spodní straně prstů; zelené šipky) jsou u *R. dalmatina* nápadně vystouplé; nápadné obvykle na první pohled.

Vnější patní hrbol je nejméně nápadný u *R. arvalis*, případně nemusí být vytvořen.

R. temporaria

R. arvalis

R. dalmatina

R. temporaria a *R. arvalis* mívají většinou světlou, někdy tmavší duhovku. Někteří jedinci mají tmavou spodní část duhovky a světlou horní část, spánková skvrna (kolem ušního bubínku) pak jakoby nepřebíhá v jedné rovině přes oko k nozdře (obr. vlevo). *R. dalmatina* má vždy tmavší spodní část duhovky, spánková skvrna jakoby přebíhá v jedné rovině přes oko k nozdře (vpravo). Ušní bubínek je u *R. dalmatina* velký, jeho průměr je obvykle větší než průměr oka.

Snůšky *R. temporaria* a *R. arvalis* jsou obvykle nahloučeny na mělčině po desítkách až stovkách na jednom místě. Samice *R. arvalis* zpravidla připevňují záměrně snůšky na rostliny, samice *R. temporaria* vajíčka záměrně na rostliny nepřipevňují. Některé snůšky *R. temporaria* mohou částečně vyčnívat nad hladinu. Pro snůšky *R. dalmatina* je typické, že jsou jakoby propíchnuté stéblem nebo klacíkem, nikdy jich nebývá více než několik málo na jednom místě (obr. úplně vpravo) a obvykle jsou v místech s vyšším vodním sloupcem než snůšky předchozích dvou druhů.

Vydala **Agentura ochrany přírody a krajiny ČR** v roce 2008

Kontakt: Mgr. Lenka Jeřábková, AOPK ČR, Odd. sledování stavu biotopů a druhů, Nuselská 39, 140 00 Praha 4, tel: 241 082 703, 724 156 640; monitoring@nature.cz, www.biomonitoring.cz.

Text a foto: Martin Šandera, kresby zadních nohou podle Hrabě S. & al. (1973) Klíč našich ryb, obojživelníků a plazů. SPN, Praha.